

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

980

Vragen van het lid **Van Nispen** (SP) aan de Minister van Justitie en Veiligheid over *suicide onder agenten waarbij het dienstwapen is gebruikt* (ingezonden 11 oktober 2021).

Antwoord van Minister **Grapperhaus** (Justitie en Veiligheid) (ontvangen 7 december 2021). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2021–2022, nr. 506.

Vraag 1 en 2

Zijn er binnen de politie afspraken over het mee naar huis nemen van het dienstwapen als sprake is van psychische problemen? Zo ja, welke afspraken zijn dit? Zo nee, waarom is dit wel toegezegd in 2017 en is daar geen gevolg aan gegeven?¹

Klopt het dat er een duidelijke vraag is vanuit de politieorganisatie zelf naar dit soort regels? Zo ja, wordt hier nu wel daadwerkelijk aan gewerkt? Wanneer kunnen we deze richtlijnen verwachten en kunt u ons informeren als dat het geval is? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 1 en 2

In navolging van de toezegging in 2017 en in lijn met de behoefte binnen de politieorganisatie is er een uniforme richtlijn opgesteld voor het innemen en teruggeven van het dienstwapen. Deze richtlijn is vastgelegd in de «handleiding leidinggevende Beheer (gewelds)bevoegdheid en -middelen». Hierin staat beschreven dat de leidinggevende het dienstwapen dient in te nemen op grond van drie categorieën van redenen, namelijk 1) als de politiemedewerker de vereiste opleiding niet haalt, 2) als de politiemedewerker niet meer bevoegd is om geweldsmiddelen te dragen wanneer de certificering is verlopen en 3) op basis van fysieke, mentale of morele redenen. Omstandigheden van de laatste genoemde reden zijn langdurig verlof, verzuim door ziekte, plichtsverzuim, zwangerschap en fysieke of mentale belemmeringen anders dan verzuim. Ook als een politiemedewerker psychische problemen ondervindt, hetgeen uit een gesprek met de leidinggevende naar voren kan komen of door andere omstandigheden aan het licht is gekomen, kan de leidinggevende op basis van deze richtlijn het dienstwapen in te nemen.

¹ Website de Volkskrant, 25 september 2021 (<https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/het-dienstwapen-dat-daar-nooit-had-mogen-zijn~b3c1bb7b/>)

Bij inname en teruggave van het dienstwapen, kan de leidinggevende zich bij het inschatten van psychosociale problematiek laten adviseren door de eenheidspsycholoog en een psycholoog uit het landelijk expertise team. Daarnaast is er ter ondersteuning van de leidinggevende een gespreksleidraad ontwikkeld met handvatten voor een gesprek met de politiemedewerker over het innemen van het dienstwapen. In het voorjaar van 2022 wordt deze gespreksleidraad binnen het korps gedeeld. Ook worden er suïcidepreventietraining aan leidinggevendenden gegeven en wordt suïcidepreventie door de eenheidspsychologen in alle voorlichtingen en trainingen over psychosociale thema's aan de orde gesteld. Voorbeelden hiervan zijn de training vroegsignalering psychosociale problematiek en de voorlichting PTSS.

Vraag 3

Klopt het dat er in eerste instantie een onderzoek door de Rijksrecherche zou plaatsvinden of de politie als werkgever goed heeft gehandeld in relatie tot het feit dat een agent met psychische problemen een dienstwapen mee naar huis kon nemen? Klopt het dat dit onderzoek nooit is uitgevoerd? Zo nee, waarom is het onderzoek aangepast?

Antwoord 3

Op grond van de Aanwijzing taken en inzet Rijksrecherche² valt een onderzoek naar de handelwijze van de politie als werkgever, in relatie tot het feit dat een agent in casuïstiek als deze een dienstwapen mee naar huis kon nemen niet onder de taak van de Rijksrecherche. Om deze reden is er dan ook geen onderzoek uitgevoerd door de Rijksrecherche.

Vraag 4

Klopt het dat de Inspectie Justitie en Veiligheid een onderzoek heeft uitgevoerd naar de vraag of de regels voor wapenbezit zijn gevolgd? Zo ja, klopt het dat dit onderzoek niet is vastgelegd en, zo ja, waarom is dat? Kunt u in dat geval de conclusies alsnog vastleggen en delen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4

De Inspectie Justitie en Veiligheid heeft op verzoek van de nabestaande, van de gezinsmoord met een dienstwapen in Dordrecht op 9 september 2019, deze zaak meegenomen in haar regulier toezicht. Aangezien dit toezicht onderdeel is van een continue proces is er geen onderzoeksrapport opgesteld. Naar aanleiding van het regulier toezicht was er geen reden om een vervolg onderzoek in te stellen. Gezien de ernst van de gebeurtenis en het leed van de nabestaanden heeft er een nader gesprek plaatsgevonden tussen de Inspectie Justitie en Veiligheid en de nabestaande en zijn de uitkomsten van dit regulier toezicht, betreffende de casus, met haar en haar raadvrouw mondeling gedeeld.

Vraag 5

Hoeveel zelfdodingen onder politiemensen hebben plaatsgevonden in de jaren 2016 tot heden? Bij hoeveel van deze zelfdodingen is een dienstvuurwapen gebruikt?

Antwoord 5

Tussen 2016 tot en met 2020 hebben 24 suïcides plaatsgevonden onder politiemedewerkers waarvan 9 met het dienstvuurwapen.

Vraag 6

Hoeveel geestelijk verzorgers werken er bij de politie? Hoeveel agenten zijn er per geestelijk verzorger? Klopt het dat er minder geestelijk verzorgers beschikbaar zijn bij de politie dan bij Defensie en, zo ja, waarom is dit?

Antwoord 6

Politiewerk brengt voor de politiemedewerkers ingrijpende situaties en daaruit

² Openbaar Ministerie, Staatscourant 2010, 20477.

voortvloeiende morele afwegingen met zich mee. Daarom is het belangrijk dat er naast aandacht voor fysieke en mentale weerbaarheid ook aandacht is voor zingeving.

Geestelijke verzorging bij de politie vertrekt vanuit het politievakmanschap en richt zich op de ethische en existentiële vragen die opkomen in- en door het politiewerk. De capaciteit, die is ingericht voor geestelijke verzorging, is uitgebreid tot 15 fulltime-equivalenten (fte). Gezien de gewenste toegankelijkheid voor iedere medewerker betreft dit tenminste 1 fte per eenheid. In de eenheid Oost-Nederland is er 2 fte ingericht, vanwege de geografische grootte van die eenheid. Voor de politiemedewerkers, bestaande uit 62.297 fte³, is 1 fte geestelijke verzorger op circa 4150 fte beschikbaar. Binnen de politie zijn inderdaad minder geestelijke verzorgers beschikbaar dan binnen Defensie. Dit verschil komt voort uit het feit dat de politie pas recent besloten heeft tot de invoering waarbij het uitgangspunt één geestelijk verzorger per eenheid is. Daarnaast is de aard van het werk verschillend en zo ook de afweging tot een specifiek aantal geestelijk verzorgers te komen. Zo richt het basiswerk binnen Defensie zich vooral op oefeningen en (buitenlandse) uitzendingen. Vanwege deze werkzaamheden kunnen de betreffende defensiemedewerkers maar beperkt gebruik maken van hun eigen geestelijke verzorger van het gebedshuis dicht bij huis.

Vraag 7

Kunt u zich vinden in de analyse van de advocaat die agenten met PTSS bijstaat, dat er een groot verschil is tussen de theorie en de praktijk als het gaat om de nazorg bij PTSS? Zo ja, wat is daarvoor uw verklaring? Zo nee, waar baseert u dit op?

Antwoord 7

Samen met de politie, de vakorganisaties en Centrale Ondernemingsraad zijn wij hard aan het werk om een nieuw stelsel beroepsziekten, beroepsincidenten en dienstongevallen neer te zetten ter verbetering van de (na)zorg voor politiemedewerkers. Mede op basis van een evaluatie van dit stelsel is geconstateerd dat een herziening van dit stelsel nodig is. Hierbij staat vereenvoudiging en meer aandacht voor de menselijke maat en zorg centraal. In dit stelsel wordt onderscheid gemaakt tussen de voorzieningen die ondersteunend zijn aan de preventie, het herstel en de re-integratie van politiemedewerkers en de nazorg in de afwikkeling van schade die daarna nog rest. Het is een complex en daardoor een tijdsintensief traject. Met de medewerkers die nu een restschadezaak hebben lopen en onder het huidige stelsel vallen, worden gesprekken gevoerd over de zorg die zij op dit moment nodig hebben en over de afdoening van de restschade.

Vraag 8

Kunt u aangeven bij hoeveel agenten in de afgelopen vijf jaar de diagnose PTSS is vastgesteld?

Antwoord 8

Vanwege de medisch vertrouwelijke informatie is er geen informatie beschikbaar over het aantal politiemedewerkers waarbij in de afgelopen vijf jaar de diagnose PTSS is vastgesteld. In onderstaande tabel vindt u het aantal erkenningen beroepsziekte PTSS bij de politie.

Jaar	2017	2018	2019	2020	2021
Aantal	224	266	224	313	223 ¹

¹ Prognose voor 2021 is 267.

³ De OS (incl. aspiranten) en de NOS samen bestaat uit 62.297 fte in 2020.